

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Brevis Institvtio De Salvtari Poenitentia Peccatoris

Viexmont, Claude de

Coloniae Agr., 1725

VD18 1361598X

Cap. II. Quô modô de peccato in peccatum peccator delabitur, & in peccatis suis obduratur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50113)

QVO MODO DE PECCATO IN
PECCATVM PECCATOR DELA-
BITVR, ET IN PECCATIS SVIS
OBDVRATVR.

CAP. II.

Postquam multum diuque patiens & longanimis Dominus te peccantem expectauit, vt redires, non redeuntiatque contemnti dedit, vt in grauiori impingeres: nam dum curare parua negligis, paulatim decidis, & vsu cuncta leuigante insensibiliter seductus, etiam maiora audenter committis. Dum lingua ociosa verba moderari negligit, ex assuetate remissione capta audax ad noxia prorumpit: & dum gulæ incumbitur, protinus ad leuitatis insaniam deuenitur. Veluti ex graui quapiam agritudine plerumque accidit in aliam corruente, eumque qui graue aliquod onus portat, facile cadere: sic peccati onus, quod statim penitentia non excutitur, ipso suo pondere mox ad aliud peccatum trahit: alteriusque peccati est causa, cuius posterius peccatum est poena. Sicut & vir iustus ascendit de virtute in virtutem, & ex bono opere alterius boni operis sumit occasionem. Tribus autem modis peccatum potest esse causa alterius peccati: aliquando ex ratione causæ finalis, vt dum homicidium propter avaritiam committitur: aliquando ex ratione causæ materialis, vt dum ministrando materiam, gula ex se inducit ad luxuriam. Inanis gloria dum vani nominis ambit potentiam, ne quis præueniens hanc

Peccatum
causa pec-
cati.

Peccati onus
peni-
tentia non
excussum
suo pondere
ad aliud
peccatum
inclinat.

adipisci valeat, proruit in inuidiam: & dum ex inuidiæ vulnere animus sauciatur, amissa mansuetudine in iram deuoluitur. Aliquando ex ratione inueteratæ consuetudinis, vt dum ex multis peccatis acquiritur consuetudo ad simile peccatum inducens.

Peccatum
pœna pec-
cati.

His tribus modis cadendo de peccato in peccatum, peccator in abyssum corruit peccatorum: iustoque suo iudicio omnipotens Deus cor eius obnubilat, vt præcedentis peccati merito, etiam in alia corruat: vt qui per pœnitentiam noluit peccatum suum mundare, peccatum incipiat peccato cumulare, & in sordibus existens adhuc sordescere. Peccatum quod per pœnitentiam non deletur, peccatum simul est, & causa alterius peccati: quia ex eo oritur, vnde adhuc peccatoris animus altiùs obligetur. Peccatum verò quod ex peccato nascitur, peccatum simul est, & pœna peccati præcedentis, & aliquando etiam causa alterius peccati sequentis. Sic in hac vita peccata peccatis vindicantur, & supplicia peccantium non sunt tormenta, sed incrementa vitiorum: facilitas quoque peccatorum perpetratorum pœna fit peccatorum præcedentium. Quorum omnium vltima pœna est ignis æternus, seu ignis infernus. Peccator tamen in peccatis suis induratus, ex insensibilitatis suæ duritia istis se puniri ignorat: quoadusque manifesto supplicio senserit nolens, quantum mali sit, quod perpetravit volens. Vnde Psalmista: Appone iniquitatem super iniquitatem eorum, & non intrent in iustitiam tuam. Vnde etiam

Psalm. 68.

alius

alius Propheta: Maledictum, & mendacium, & homicidium, & furtum, & adulterium inundauerunt, & sanguis sanguinem tetigit. Sanguis sanguinem tangit, quando peccatum peccato additur, & ante Dei oculos multiplicatis iniquitatibus anima vulneratur, fitque sibi ipsi grauis. Quam districta sunt iudicia tua, Domine? quam grauis peccati pœna multiplicatio peccatorum? grauior certè quauis temporali pœna, grauior etiam ipsa gehenna.

Osee 4:

Sanguis sanguinem tangit quid?

Voluntas quæ primùm à Deo se auertit, peccati initium est, per peccatum gratia Dei negligitur, ex cuius negligentia homo in peccato continuatur: ex continuatione in peccatis confirmatur, & ex confirmatione obduratur. Sicque in peccatorum profundum lapsus non solum Dei auxilium requirere negligit, vt resurgat: sed etiam diuinis inspirationibus resistit, vt in peccatis permaneat. Deus similiter ipsi resistens, à culpa non liberat, sed multa dona gratiarum subtrahit, in grauiora peccata labi permittit, & aliquando temporaliter, tandem etiam æternaliter punit.

Lapsus in profundum peccatorum. Peccatorum mala multiplicatio.

Ex quibus colligendum non est, Deum (qui amat iustitiam, & odio habet iniquitatem) ad peccandum peccatorem cogere, sed eum in peccatis suis relinquere: cui propter præcedentia peccata certa dona gratiarum subtrahit, ipsam quoque iustificationis gratiam cooperari nolenti non concedit. Cuius gratiæ effectus cum sit cordis mollificatio, ea subtracta sequitur cordis obduratio. Sicut de Pharaone

Obduratio cordis.

Exod. 4.
Quomodo
Deus dica-
tur cor ob-
durare pec-
catoris.

dicit Dominus, Ego indurabo cor eius. Cor peccantis Dominus non obdurat: sed sicut qui magnæ alicuius molis tollit sustentaculum, ei ruinam dedisse dicitur & casum: ita & Deus peccatorem obdurare dicitur, quia ab obduratione non liberat. Non obdurat quidem Deus impertiendo malitiam, quòd ab eo erogetur aliquid, quo reddatur homo deterior: sed tantùm non impertiendo misericordiam, quòd ab eo nihil erogetur, quo reddatur homo melior. Cuius non miseretur, nec dignus est, nec meretur: ac potius ne eius misereatur Dominus, hoc dignus est, hoc meretur. Deus peccatoris gratis miseretur, magna bonitate bona tribuens, secundùm gratiam quæ gratis datur, non autem operum naturæ & valori ex se redditur. Obdurat verò nulla iniquitate digna debite retribuens, secundùm iustum iudicium suum, quod meritis redditur. Miseretur quorum vult, & misericors est: quòd si obdurat, iustus tamen est: dum peccatoris cor reprobum, expers pietatis, ignarum compunctionis, siccum ab omni rore gratiæ spiritualis: gratia sua non emollit, sed in obduratione sua perseverare permittit, sine cuius permissione nihil fit. Difficilis prorsus res, & soli diuinæ virtuti possibilis cor durum emollire: quod nec ex patientia & longanimitate Dei ad pœnitentiam emollitur, nec compunctione scinditur: quod nec frangitur timore, nec emollitur amore: sed sicut flagellis, ita & induratur beneficiis: denique quod nec Deum timet, nec hominem reueretur, Quis cordis illius scindat duri-

Cor durum.

duri-

duritiam, nisi qui passione sua petras scidit? Matth. 27.
 quis auferet cor lapideum, & dabit cor car- Iac. 1.
 neum, nisi à quo omne datum optimum, &
 omne donum perfectum? Nemo duri cordis
 salutem vnquam adeptus est, nisi fortè mi-
 serans Deus abstulerit ab eo cor lapideum,
 & dederit ei cor carneum. Magno pecca-
 tori magna opus est misericordia, vt vbi
 superabundauit peccatum superabundet &
 gratia.

Sed misericors Dominus, qui facturam
 suam iniuste non perdit, quam tanto pretio
 gratis redemit: eam in hac vita nunquam adeò
 deserit, tametsi in peccatis maximè obduruit, &
 in profundum peccatorum corruit: quin ei
 communem resurgendi gratiam, id est, bonas
 cogitationes, & aliquando etiam specialio-
 rem misericorditer tribuat. Deus cor Pharaonis in- Pharao
 durauerat, & tamen voluntate sua anteceden- inuitatur ad
 te, qua dat media, vt aliquid fiat, cum sal- pœniten-
 uare volebat, dum tot miraculis eum ad pœ- tiam,
 nitentiam inuitabat: iamque fractus malis cœ-
 perat resipiscere, dum vocauit Moysen & Aaron, Exod. 9.
 dicens ad eos, Peccaui etiam nunc; Domi-
 nus iustus, & ego & populus meus impii. Ve-
 rum vbi salutaris pœnitentiæ rursus impia pœ-
 nitentia ductus, populum Dei dimittere noluit:
 nec tot tantisque miraculis commotus, ab eo-
 rum persecutione destitit; sed vindicta cæcus,
 diuiso mari sese credere est ausus. Deus sum- Exod. 14.
 ma sua misericordia, deploratæ malitiæ finem
 impositurus, eum cum suo exercitu in mediis
 oppressit fluctibus: vt quando sanari non pos-

Differen-
ter Deus
vult omnes
saluos fieri.

Sapient. 1.
Ezech. 18.

Matth. 11.

set, saltem citius interiret, ne si diutius in peccatis viuere permetteretur, eius damnatio in dies magis magisque augetur. Sicque misericors Dominus, omnes vult saluos fieri, differenter tamen: quia hominem in gratia existentem sic vult saluare, vt si in tali statu decedat, eum saluet; peccatorem verò etiam saluare vult, non quòd eum saluet, si sic decedat, sed quia paratus est eum iuuare, vt à peccatis suis resurgat: si eum præuenientem subsequatur, & salutem eius operanti cooperetur. Non enim per peccandi consuetudinem adedò debilitata est liberi arbitrii ad opus bonum potentia: quin cum auxilio Dei, feruida oratione, & magno ad opus bonum potentia, quin cum auxilio Dei feruida oratione, & magno ad opus bonum conatu possit sanari. Fidelis enim Dominus qui mortem non fecit, nec lætatur in perditione animarum, nec vult mortem peccatoris, sed magis, vt conuertatur & viuat: qui cupit peccatores pœnitentiam agere, & peccata denuo ad vitam redire. Non patietur nos tentari, vltra quam possumus, sed faciet cum tentatione prouentum, vt resistere possimus: & quantò fragiliores sumus, & in maiori necessitate, tantò magis paratus est nos iuuare, nisi per nos steterit, sicut, & in vrbis obsidione illuc mittitur densior corona militum, vbi violentior est impetus hostium & muri debilius munimentum. Fidelis Dominus seipsum negare non potest, qui dicit: Venite ad me omnes, qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos.

Nam

Nam veluti Medicus ab eo, qui phrenesi laborat, iniurias patitur, nec tamen ex hoc irascitur, sed facit omnia, quæ medendi ratio deposcit, quibus cruciatur quidem ægrotus, sed cruciatus ille non est iniuriarum vindicta, imò languentis cura. Quòd si ægrotus cœperit conualescere, statim videas Medicum gaudere, lætiùsque & alacriùs reliquam curam exequi, suarúmque iniuriarum obliuisci. Quanto ergo magis Dominus Deus noster, cui proprium est misereri semper & parcere: qui cum tranquillitate iudicat, & cum magna reuerentia disponit nos: cum in vltimam inciderimus demerentiam, vltionis affectu pro iis, quæ commisimus, non mouetur in nos. Et cum sit impassibilis: non cum ira passibili, sed cum clementia ineffabili, nostra peccata hic temporaliter punit medentis, non punientis affectu: nec propter semetipsum quasi suam vlciscens iniuriam (nihil enim tale in se recipit diuina natura) sed pro vtilitate & correctione nostra: non vt se vindicet, imò vt nos emendet. Velut mater beneuola, delinquenti filio irascitur, reprehendit, increpat, verberat: quæ si in præceps ire conspexerit, vbi periculum mortis immineat, porrigit manum, & cadentem seruat, & quæ irata verberauerat, quasi non diligeret: sic diligenter retinet, ac si irata non verberasset. Haud aliter Deus sic peccata insequitur, vt peccantes protegat: & plerunque misericorditer, temporalem adhibet seueritatem, ne æternam iustè infligat vltionem. Quòd si persistit quis in duritia sua, & cum Pharaone in ipsis flagellis

Simile.
Phreneticus
Medico suo
conuicians.

Sapient. 18.

Deus iræ
impassibilis.

Mater filium
cadentem
retinens.
Simile.

Arbor in-
fructuosa.
Simile.

Voluntas
Dei con-
sequens.

Legislator
filium con-
demnans.

Omnes in
Adam mor-
tui sunt.

Salus gra-
uita.

gellis durior efficitur, & ab immobilitatis suæ obstinatione non emollitur: Dominus eum, quem ad conuersionem diu expectauerat, non conuersum, æternæ morti iustè adiudicat. Veluti hortulanus in horto suo plantat arborem, non vt excidatur, & in ignem mittatur; tamen dum post longam expectationem, eam videt nullum fructum producentem, excidit eam, & mittit in ignem; Haud secus misericors Dominus, peccatorem nullum boni operis fructum producentem è terra viuentium excidit, & in gehennæ inextinguibilem ignem detrudit. Cuius quidem vult mortem ratione commissi peccati, non ex se, sed voluntate consequente, qua aliquid vult propter aliquid iam factum, vel ab æterno præuisum, & hac voluntate omnes reprobos ab æterno voluit damnare, quos postea voluntate antecedente voluit saluare: omni via omnibusque mediis, dando eis occasionem consequendæ salutis. Sicut legislator omnis ciues suos vult esse bonos & pacificos: nec ab iis vult ea crimina patrari, quæ sub pœna suspendii interdixit fieri; tamen filii sui (alioqui charissimi) latæ legis transgressoris vult mortem; quem vellet non peccasse, vt nihil plectendum in eo posset inuenire.

Prima illa natura (quæ in primis parentibus tota erat) ex eorum peccato tota corrupta est: totaque iustitiam & immortalitatem perdidit: vnde non nisi corruptos, iniustos, & mortales filios generare potuit: qui omnes vt in Adam peccante peccauerunt, ita & in eodem moriente mortui sunt. Ex quibus Deo

gra-

gratuletur quisquis euasit: mortem quippe debitam euasit, & vitam non debitam reperit, liberato indebita exhibetur misericordia, vnde gratias Deo agat: damnato verò debita exhibetur iustitia & pœna, vt in Deo nihil reprehendat. Vt nec ille dignum se gloriatur, nec hic indignum se queratur. Quo modo enim accusabitur iudex Deus, quando iustè damnatur peccator reus? quando debitum exigitur, exactor iustè non reprehenditur. Sic neque remittendo neque exigendo quod debetur, Deus iniustus est, apud quem iniustitia esse non potest. Ibi enim gratia est indulgentia, vbi iusta posset esse vindicta, vt inde euidentius appareat à pœna debita liberato & gratis iustificato. Quantum beneficii in se conferatur, quòd alter, cui aliquando æquè reus fuerat, sine punientis iniquitate iustè punitur. O altitudo diuitiarum sapientiæ & scientiæ Dei, quam inscrutabilia sunt iudicia eius, & inuestigabiles viæ eius! Quis enim cognouit sensum Domini, aut quis consiliarius eius fuit?

Ex prædictis potes colligere, frater charissime, quo modo de peccato in peccatum conuerteris, & longo vsu in iis indurueris: te quidem id operante, & Deo specialem gratiam suam subtrahente. Patiens & longanimis Dominus te sustinet, tolerat, & ad pœnitentiam expeccat: paratus tibi auferre cor lapideum, & dare cor carneum, tuæque insensibilitatis duritiam, gratiæ suæ rore emollire. Et cum omnibus sit præsidens, omniumque curam gerat: & omnibus quasi singulis sit prouidens, omnes-

Damnatio
iusta.

Rom. 11,

Deus paratus
nos iu-
uare.

que sua prouidentia dirigat: ita tamen totum ad custodiam tuam videbis occupatum, si super custodia tua steteris, & ei salutem tuam operanti, cooperari volueris, quasi intendere velit ad te solum tibi præsens & paratus veniet, si te paratum inueniet. Tantùm recede à malo, & fac bonum: age pœnitentiam ab omnibus peccatis, quæ operatus es, & custodi omnia præcepta Dei, & vitâ viues, nec morieris. non est voluntas Dei, mors tua, sed vt conuertaris à viis tuis, & viuas. Noli diuinæ bonitatis & patientiæ thesauros contemnere: voluntas enim Dei ad pœnitentiam te prouocat, & ad vitæ tuæ emendationem inuitat, duritia autem tua (qua in peccati pertinacia perseueras) futuri iudicii auget seueritatem, vt tuorum delictorum dignam accipias retributionem. Malus igitur cum sis, & tam bonum patrem habeas, non semper malus remaneas. Anima tua in manibus tuis est, huic, si pœnitentiam egeris, certissimam pollicere salutem: si verò cum Pharaone in obduratione tua persistis, certissimam expecta damnationem.

QVOD NULLVS EST TAM
MAGNVS PECCATOR, QVIN CON-
VERTERE EVM POSSIT OMNIVM
CREATOR.

CAP. III.

AT dixeris, Ex eo, quodd peccatis assuetus sum, vitam meam mutare non possum, nec ab iniquitate mea conuerti. Iuxta illud